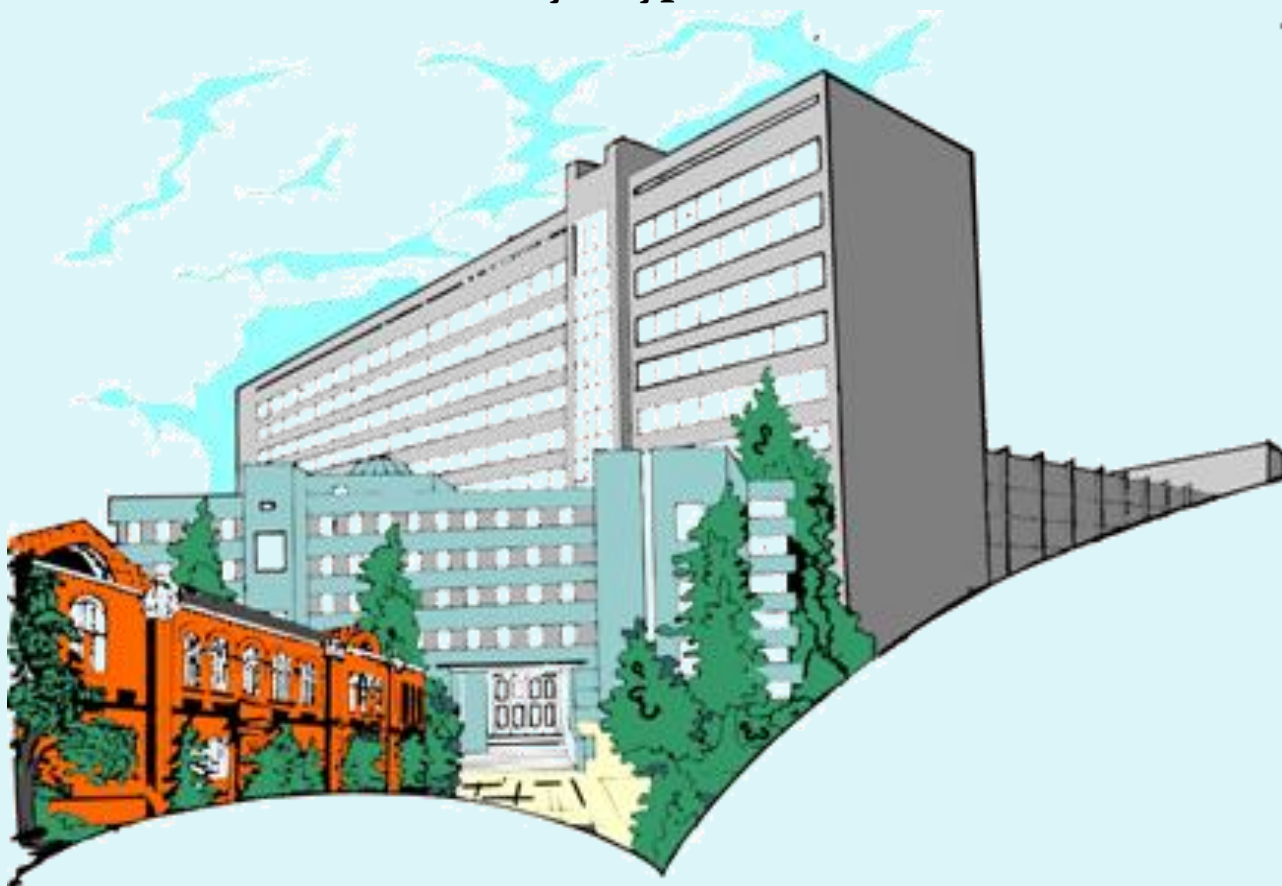

**Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Факультет філології та журналістики
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Інститут журналістики**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО МАС-МЕДІЙНОГО ПРОСТОРУ

**Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
12 – 13 вересня 2016 р.**

м. Херсон

**Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Факультет філології та журналістики
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Інститут журналістики**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОГО МАС-МЕДІЙНОГО
ПРОСТОРУ**

**Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції**

12 – 13 вересня 2016 року

м. Херсон

ФФЖ

ФАКУЛЬТЕТ
ФІЛОЛОГІЇ ТА
ЖУРНАЛІСТИКИ

УДК 007:304:007 (063)
ББК 76
А43

Рекомендовано до друку Рішенням вченої ради факультету філології та журналістики Херсонського державного університету (протокол № 1 від 19 вересня 2015 року)

Редакційна колегія

Володимир Олексенко	– декан факультету філології та журналістики Херсонського державного університету, доктор філологічних наук, професор
Ольга Рембецька	– завідувач кафедри соціальних комунікацій Херсонського державного університету, кандидат філологічних наук, доцент
Наталя Орлова	– кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри соціальних комунікацій Херсонського державного університету, помічник декана факультету філології та журналістики з міжнародних зв'язків
Яна Гаврилова	– кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри соціальних комунікацій Херсонського державного університету
Юлія Юріна	– кандидат філологічних наук, викладач кафедри соціальних комунікацій Херсонського державного університету
Оксана Попкова	– асистент кафедри соціальних комунікацій Херсонського державного університету
Анастасія Каляка	– асистент кафедри соціальних комунікацій Херсонського державного університету

Актуальні проблеми сучасного мас-медійного простору. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (Херсон, 12 – 13 вересня 2016 року). / Олексенко В.П., Рембецька О.В. та ін.; Херс. держ. ун-т. – Херсон: ХДУ, 2016. – 101 с.

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції вміщено публікації з актуальних проблем сучасного мас-медійного простору. Розглядаються проблеми теорії та історії української журналістики, видавничої справи та редагування, мови у сучасному медійному просторі, української публіцистики.

Видання адресоване науковцям, аспірантам, студентам.

**УДК 007:304:007 (063)
ББК 76**

© Херсонський державний університет

ЗМІСТ

Бондаренко Ю. С. «DAS BLÄTTCHEN» І «M. MENSCHEN MACHEN MEDIEN» – АЛЬТЕРНАТИВНІ ЖУРНАЛИ ПАРТІЇ ЛІВИХ І ПРОФСПЛОК.....	8
Валькова К. Г. ФУНКЦІЇ ХУДОЖНЬОЇ ОБРАЗНОСТІ В КНИЗІ ПОДОРОЖНІХ НАРИСІВ ІЛЛІ ІЛЬФА ТА ЄВГЕНА ПЕТРОВА «ОДНОПОВЕРХОВА АМЕРИКА» 10	
Гаврилова Я. Л. СТЕРЕОТИПИ ЧОЛОВІЧИХ І ЖІНОЧИХ ОБРАЗІВ У ЖУРНАЛІ «KHERSON CITY»	13
Гайдученко Г. М. АНТРОПОНІМИ В ПУБЛІЦИСТИЦІ ІВАНА БАГРЯНОГО	17
Георгієвська В. В. ПАРТІЙНІ МЕДІА ХЕРСОНЩИНИ: МИНУЛЕ Й СУЧАСНЕ	19
Дубецька О. О. УЧНІВСЬКА ПЕРІОДИКА ХЕРСОНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ ПОЧАТКУ ХХ ст.	22
Загороднюк В. С. ІРОНІЯ ЯК ДОМІНАНТА В ПАМФЛЕТІ «ПОРНОКРАТІЯ НА МАРШІ» ІВАНА ДЗЮБИ.....	24
Іванов В. Ф., Костенко Н. В. ДОТРИМАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ СТАНДАРТІВ НА ПРОВІДНИХ КАНАЛАХ УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ	27
Каляка А. В. ЖАНРОВО-ТЕМАТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ГАЗЕТИ «ХЕРСОНСКИЕ ЕПАРХИАЛЬНЫЕ ВЕДОМОСТИ»	30
Карабута О. П. МЕТАФОРА У СПОРТИВНОМУ ДИСКУРСІ.....	34
Климович С. М. ЗМІНИ В ЛЕКСИЧНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПОЧ. ХХІ СТ. (НА МАТЕРІАЛІ ЗМІ)	36
Коваль Т. Л. СТРУКТУРА СОЦІАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	38
Кострова В. М. РОЗВАЖАЛЬНА ФУНКЦІЯ СУЧАСНИХ ДРУКОВАНИХ МЕДІА УКРАЇНИ.....	41
Кошовий М. О. ІМІДЖ ВЕДУЧИХ ІНФОРМАЦІЙНО-РОЗВАЖАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ «АБЗАЦ!» НА НОВОМУ КАНАЛІ	44

Мартос С. А. ЖАРГОННО-СЛЕНГОВІ ОДИНИЦІ В МОВІ МАС-МЕДІА	46
Нетребба М. М. СПЕЦИФІКА ВІДОБРАЖЕННЯ ДІЙСНОСТІ В ЕЛЕКТРОННИХ ЗМІ... ..	49
Олексенко В. П. ТЕРМІНОЛЕКСИКА У МОВІ РЕКЛАМИ.....	51
Орлова Н. В. ЖАНРОВО-ТЕМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ РЕЦЕНЗІЇ НА ШПАЛЬТАХ «ЛІТЕРАТУРНОЇ УКРАЇНИ» ТА «УКРАЇНСЬКОГО ЖУРНАЛУ».....	54
Осипова Ю. І. РОЛЬ ҐЕНДЕРУ У ФОРМУВАННІ МЕДІАСТЕРЕОТИПІВ (НА ПРИКЛАДІ ЖУРНАЛУ «MEN'S HEALTH»).....	57
Пентилюк М. І. СИНТАКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ РЕКЛАМИ.....	59
Пилип О. О. ПИТАННЯ ЖАНРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УКРАЇНСЬКИХ ДРУКОВАНИХ ЗМІ.....	61
Попкова О. А. ЖАНРОВО-ТЕМАТИЧНИЙ ДІАПАЗОН ЖУРНАЛУ "NATIONAL GEOGRAPHIC УКРАЇНА".....	63
Попович Ю. О. МЕДІАТИЗАЦІЯ ІДЕЇ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ НА СТОРІНКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕРІОДИКИ БУКОВИНИ АВСТРІЙСЬКОГО ПЕРІОДУ (НА МАТЕРІАЛІ ЧАСОПИСІВ «БУКОВИНА», «РУСЬКА РАДА», «ПРОМІНЬ»).....	66
Рембецька О. В. ТЕНДЕНЦІЇ ТАБЛОЇДИЗАЦІЇ СВІТОВОЇ МЕДІАІНДУСТРІЇ (НА ПРИКЛАДІ БРИТАНСЬКОЇ ГАЗЕТИ «THE GUARDIAN»).....	69
Рожило М. А. ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНЕ ВИДАННЯ: ЄДНІСТЬ ФОРМИ ТА ЗМІСТУ (НА ПРИКЛАДІ АГІТАЦІЙНОЇ ЛИСТІВКИ)	71
Садівничий В. О., Корявко Г. О. ОСОБЛИВОСТІ ПРЕЗЕНТАЦІЇ НАУКОВИХ ТЕМ У МІСЦЕВИХ МЕДІА.....	74
Сарміна Г. Л. СТРАТЕГІЧНІСТЬ В УМОВАХ КРОС-МЕДІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	76
Сидоренко Н. М. ДРУКОВАНІ ЗМІ УКРАЇНИ: СТАТИСТИЧНА НЕРЕАЛЬНІСТЬ.....	78

Тегін В. В. ІСТОРІЯ ЗАСНУВАННЯ ХЕРСОНСЬКОЇ ОКУПАЦІЙНОЇ ГАЗЕТИ «ГОЛОС ДНІПРА» (1941-1944 РР.)	80
Тихоша В. І. МОВА ЕПІСТОЛЯРІЮ ЛЕСІ УКРАЇНКИ.....	81
Тищенко С.О. ЖАНРОВЕ РОЗМАЇТТЯ ПУБЛІКАЦІЙ НА КУЛЬТУРНУ ТЕМА ТИКУ В НЕЗАЛЕЖНІЙ ГАЗЕТІ ХЕРСОНЩИНИ «НОВИЙ ДЕНЬ»	84
Ткаченко О. Г. ЦИТАТА «ДНЯ» ЯК ФОРМА ПРЕДСТАВЛЕННЯ АВТОРИТЕТНОГО ПОГЛЯДУ	86
Чаура Н. С. РЕЦЕНЗІЇ ТА ОГЛЯДИ ЯК ФОРМА ПУБЛІЦИСТИКИ НА СТОРІНКАХ ЖУРНАЛУ «ШО».....	90
Чекалюк В. В. ЕРА НОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ТА КРЕАТИВНИХ ІДЕЙ. ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ З ВИКОРИСТАННЯМ ІЛЮСТРАТИВНИХ МАТЕРІАЛІВ.....	92
Шмига Ю. І., Полежаєва Н. А. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ЖАНРОВОЇ СИСТЕМИ У СУЧАСНОМУ РЕКЛАМОЗНАВСТВІ	95
Юріна Ю. М. ПОСИЛЕННЯ ВИРАЗНОСТІ ТА ЕКСПРЕСІЇ МЕДІА-ТЕКСТІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ОКАЗІОНАЛЬНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ	98
Відомості про авторів	102

«National Geographic Україна» є рубрика «Інструкція з виживання». Тут публікуються історії людей, що опинились у тяжких умовах та все ж змогли подолати їх. Наприклад, у номері 8 (8) за листопад 2013 року, на сторінці 138, можна побачити матеріал під назвою «Точка кипіння». Автор – Андрес Рузо розповідає про свою експедицію у Перу та його дослідження. Тема – киплячі річки Перу. Проблематика – небезпечні умови дослідження киплячої річки Шаная. Композиція матеріалу складається з образного заголовку та тексту матеріалу – розповіді автора про його пригоду. Мова матеріалу проста та лаконічна. При написанні матеріалу автор використав таке джерело інформації, як власні спостереження. Ще одним прикладом жанру історія є матеріал «На кордоні», що можна знайти у номері 2 (11) від лютого 2014 року на сторінці 140. Автор – Джейсон де Ліон, молодий дослідник National Geographic та культурний антрополог. Тема – перетин кордону мігрантами. Проблематика – мігранти ідуть на великі жертви аби потрапити до Сполучених Штатів. Композиційно матеріал складається з заголовку та тексту. Заголовковий комплекс представлений лише заголовком «На кордоні». Мова тексту просто та лаконічна, у розмовному стилі. Джерела інформації – власні спостереження автора.

Отже, номери «National Geographic Україна» є дуже вдалим починанням української тревел-журналістики. Це найяскравіше видання з приголомшливими фотографіями, захоплюючими інфографіками та оригінальними ілюстраціями.

Список використаних джерел

1. Зворотній зв'язок з аудиторією [Електронний ресурс] // Електронна бібліотека Інституту журналістики. – Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=428> – Назва з екрану.
2. Информационно-публицистические жанры. Типологические признаки, особенности изобразительных и выразительных средств [Електронний ресурс] // 2005. – Режим доступу: <http://www.ido.rudn.ru/lectures/109/Y5-2.htm> - Назва з екрану.
3. Наукова стаття [Електронний ресурс] // Вікіпедія. – 2015. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Наукова_стаття - Назва з екрану.

Ю. О. Попович

Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича

МЕДІАТИЗАЦІЯ ІДЕЇ СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ НА СТОРІНКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕРІОДИКИ БУКОВИНИ АВСТРІЙСЬКОГО ПЕРІОДУ (НА МАТЕРІАЛІ ЧАСОПИСІВ «БУКОВИНА», «РУСЬКА РАДА», «ПРОМІНЬ»)

Прагнення до єдності під покровом незалежної держави – одвічна проблема української історії, особливо наприкінці ХІХ – на початку ХХ століття, коли на роз'єднаних етнічних землях українців посилювалися національно-визвольні рухи.

Не є винятком Буковина – частина Української держави. Проблема соборності українських земель та її висвітлення в періодичних виданнях частково порушувалася у працях істориків та пресознавців – А. Жуковського [3], С. Костя [4], М. Романюка [5], О. Добржанського [2], А. Гречанюка [1] та ін., проте не була окремим об'єктом спеціалізованих медіастудій.

В українській суспільно-політичній думці «соборність» пов'язується з ідеєю створення незалежної національної держави. Відколи на Буковині розпочалося національне пробудження українців, відтоді й почала жевріти ідея їхнього єднання з побратимами Наддніпрянщини, Галичини та Закарпаття. Втілювати ідею в життя, безперечно, допомагала українська преса Буковини, зокрема однойменна газета (1885-1909 рр.), першим редактором якої був Юрій Федькович. За три роки редакторської діяльності він зумів виробити стратегію газети, що зводилася до того, аби «подавати вістки про духовне життя галицьких, угорських і на Україні жиючих братів наших, належачих до однієї і тої ж самої великої родини – вірних синів одної рідної неньки нашої Матері-Руси» (Родимці // Буковина. – 1885. – Ч.1. – 1 січня). У наступних публікаціях на сторінках «Буковини» почалася боротьба за соборницьку ідентичність українців в умовах Австро-Угорщини: газета виступила проти москвофільства, румунізації, за відкриття українських класів, шкіл, читалень тощо. У статті «Разом руки си подаймо!» (1887. – Ч.2. – 16 січня) закликала покінчити з роз'єднаністю: «Кождий, чи православний чи уніат, Русин є і бути повинен. Русь – наша спільна мати, Русь – наша спільна мета!». Редакція свою програму реалізувала і через рубрики («Дописи», «Що нового в світі?», «Дрібні вісті», «Для науки і забави», «Нові книжки»), де часто авторами були наддніпрянці – О. Кониський, Д. Мордовцев, галичани – П. Кирчів, О. Барвінський і буковинці – О. Попович, С. Воробкевич, Є. Ярошинська.

Соборність чи не найяскравіше зреалізувалася тоді, коли газета стала всеукраїнським громадсько-політичним та літературно-художнім органом. Тоді, у 1895-1897 роках її редакцію очолював журналіст і письменник Осип Маковей, який перетворив часопис на щоденник та розвинув концепцію висвітлення життя на всіх українських землях. Актуальними тоді стали інформаційні статті та замітки «Хроніка з України» (3 листів і часописів. – 1895. – Ч. 20-21, 123), «З життя на Україні» (1895. – Ч. 35, 54, 57), «Лист з Лубен в Росії» (1895. - Ч.145), «Допись з Києва» (1896. – Ч.122), «Допись з України» (1896. – Ч.201), «Справа мови на Україні» (1896. – Ч.233), «Хліборобські спілки в Херсонщині» (1896. – Ч.143-145), «Російські часописи про Шевченка» (1896. - Ч.66), «Роковини в 1897 році в літературнім життю України-Руси» (1897. – Ч.1, 2), «Микола Івасюк. Руский артист-маляр» (1897. – Ч.5.) та ін. Проблема простежувалася в опублікованих розділах з книги С. Смаль-Стоцького «Буковинська Русь. Культурно-історичний образок», у запроваджених рубриках «З життя», «Книгарня». Газета інформувала про надходження до книгарні НТШ у Львові книг («Кобзар» Т. Шевченка, «Повістки і оповідання» І. Нечуя-Левицького, збірки поезій «На крилах пісень» Лесі Українки, збірки перекладів «З чужого поля» П. Грабовського, драми М. Старицького та ін). Отже, О. Маковей значно підніс авторитет «Буковини» як соборницького видання, яке об'єднувало

українців. Є свідчення, що до редакції з проханням надсилати газету зверталися Ф. Волховський з Лондона, П. Грабовський з Вілюйська. 1895-1897 роки увійшли в історію газети як найбільш продуктивні у поступі на користь українського національно-культурного життя в краї з орієнтацією на Київ.

Концепцію «Буковини» розвинули й інші часописи, зокрема газета «Руська Рада» (1898-1905). Якщо простежити медіависвітлення матеріалів, які стосуються національного питання на Буковині, зв'язків з Наддніпрянщиною, то помічаємо, що їхня кількість і якість від 1898 р. до 1905 р. постійно зростали. У статтях висвітлювалися проблеми історії, суспільного, культурного життя Буковини, Галичини, Великої України («Панове Громада». – 1898. – Ч.1; «Наша слава». – 1903. – Ч.10; «Тарас Шевченко». – 1903. – Ч.12; «Унія». – 1903. – Ч.34; «Наші кацапи а москалі». – 1903. – Ч.38; «Сумні роковини». – 1904. – Ч.2-3; «Народна зрада». – 1904. – Ч.10; «Ще не вмерла Україна!». – 1904. – Ч.28); «Послідний отаман Запорожської Січі». – 1903. – Ч.23; «Козацькі полки на Україні». – 1904. – Ч.16; «Жовтоводська битва» – народна пісня. – 1904. – Ч.34). «Руська Рада» тримала під контролем найзначніші події, які мали місце в Чернівцях і були пов'язані з Наддніпрянщиною (приїзд М. Лисенка на Буковину, відзначення 100-річчя «Енеїди» І. Котляревського, святкування Шевченківських днів). Редакція репрезентувала буковинцям і галичанам художні твори письменників Наддніпрянщини (Т. Шевченко, Марко Вовчок, П. Куліш, Д. Мордовець, С. Руданський, О. Стороженко), а також Галичини (І. Франко, Б. Лепкий, С. Ковалів, В. Масляк) і Буковини (Ю. Федькович, С. Воробкевич, С. Яричевський, В. Лебедова та ін.). Отже, в часи, коли на Буковині ще тривала боротьба з москвофільством, наступом германізації, румунізації населення, газета зробила вагомий внесок у загальну справу єднання українців краю з єдинокровними братами східної частини української землі.

Ідею соборності розділяла вчительська періодика, зокрема двотижневик «Промінь» (1904-1907 рр.). До складу видавничого комітету входили письменники та водночас педагоги – І. Бажанський, М. Дашкевич, С. Канюк, І. Карбулицький, К. Малицька, І. Синюк, Є. Ярошинська. Автором багатьох літературно-критичних, публіцистичних виступів у журналі був О. Маковей. Видавці ставили за мету зробити «Промінь» загальноукраїнським часописом, «з'єднати духовно все українське учительство без огляду на кордони». Журнал висвітлював проблеми розвитку освіти на Україні («Бажання щодо просвіти українців-подолян». – 1906. – Ч.3; «Збори народних учителів Сумського повіту в справі української школи». – 1906. – Ч.4; «Про народну школу на Україні». – 1906. – Ч.10-13; «Начальство над вчителями в Росії». – 1907. – Ч.14-6; «Переслідування народних учителів в Росії». – 1906. – Ч.5; «Арешти учителів Київщини». – 1906. – Ч.10-13).

Серед чисельних статей про духовну єдність українців Буковини, Галичини і Наддніпрянщини виділяємо статтю О. Маковея «В роковини смерті Т. Шевченка» (1907. – Ч.4). Високими оцінками громадської і культурно-мистецької діяльності, художньої творчості позначені статті про І. Нечуя-Левицького, М. Старицького, Б. Грінченка, Г. Хоткевича. У рубриці «Бібліографія» «Промінь» систематично інформував читачів про вихід у світ

творів І. Котляревського, П. Гулака-Артемівського, Є. Гребінки, Г. Квітки-Основ'яненка, Т. Шевченка, Марка Вовчка, І. Нечуя-Левицького, О. Стороженка, М. Коцюбинського. Тож журнал «Промінь» на початку ХХ ст. відіграв важливу роль у піднесенні національної свідомості українського вчительства Буковини та Галичини, а також у зміцненні єдності з Наддніпрянською Україною.

У цілому, проаналізовані три українські видання Буковини на межі ХІХ і ХХ століть, можемо ствердити, що преса була потужним арсеналом у наближенні Соборності України, задекларованої буковинцями після Першої світової війни, на Буковинському віче 3 листопада 1918 року.

Список використаних джерел

1. Гречанюк А. Газета «Буковина». До проблеми розвитку журналістики на Буковині / А. Гречанюк // Буковинський журнал.— 2006. —№ 3. — С. 172-178
2. Добржанський О. Національний рух українців Буковини другої половини ХІХ – початку ХХ ст. / О. Добржанський. — Чернівці: Золоті литаври, 1999. — 574 с.
3. Жуковський А. Історія Буковини. Частина друга, після 1774 р. / Аркадій Жуковський. — Чернівці: ВС «Час», 1993. — 223 с.
4. Кость С. Ідея соборності як методологічна засада західноукраїнської преси першої половини ХХ ст. [Електронний ресурс] / С. Кость // Режим доступу:
http://www.lnu.edu.ua/faculty/jur/publications/visnyk27/Statti27_Kost.htm — 2005.
5. Романюк М. Українська преса Північної Буковини (1870-1918 рр.) / М. Романюк. — Львів, 1998. — 220 с.

О. В. Рембецька

Херсонський державний університет

ТЕНДЕНЦІЇ ТАБЛОЇДИЗАЦІЇ СВІТОВОЇ МЕДІАІНДУСТРІЇ (НА ПРИКЛАДІ БРИТАНСЬКОЇ ГАЗЕТИ «THE GUARDIAN»)

В останні роки активно відчутна конкуренція різних видів ЗМІ. Яскраві процеси такої конкуренції можна спостерігати серед друкованих медіа, а саме традиційні газетні видання намагаються вижити у високотехнологічному медіасередовищі. Наслідком такого виживання є трансформаційні зміни, що характеризуються видозміною форм подачі інформації. Використання примітивної змістової інформації поряд з великими світлинами, ілюстраціями, крикливими, яскравими заголовками є ознаками таблоїдних видань, що традиційно відносять до бульварної, жовтої преси. Як зауважує дослідник Є. Цимбаленко, «в процесі динамічної конкуренції в медіаіндустрії до таблоїдних прийомів почали долучатися й так звані якісні медіа, відшукуючи шляхи максимального утримання (уже навіть не збільшення) читацької чи глядацької аудиторії» [2, с. 206].